

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Διεύθυνση
Άρης Μαραγκόπουλος

Επίβλεψη: Άρτεμις Λόη
Διόρθωση: Μαρία Σέκιου
Εξώφυλλο: ΜΟΤΙΒΟ Α.Ε.

© 2009 Εκδόσεις Τόπος & Μαρία Τσολακούδη
για την ελληνική γλώσσα σε όλο τον κόσμο
ISBN 978-960-6863-20-2

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά το Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδόσεις Τόπος
Πλαπούτα 2 & Καλλιδρομίου
11473, Αθήνα
Τηλ.: 210 8222835-856
Fax: 210 8222684

Βιβλιοπωλείο
Γενναδίου 6
10678, Αθήνα
Τηλ.: 210 3221580
Fax: 210 3211246

www.toposbooks.gr

Μαρία Τσολακούδη

Γραμματική

Διηγήματα

Τα αποσπάσματα στο βιβλίο είναι δημοσιεύματα από επαρχιακή εφημερίδα μεταξύ των ετών 1924-1965.

Περιεχόμενα

Γραμματική	11
Αλεκάκης	17
Αλέκος	31
Λευκοθέα	43
Στέλιος	53
Παναγιώτης	63
Έλλη	83
Μερσίνια	97
Ζαφειρώ	109
Αθανάσης	121
Νίκος	137
Άννα	151
Αφρούλα	163
Μίλια	181
Ματρώνα	195

Ο Φιλοκτίτης

Εις την Αστικήν Σχολήν υπό ομάδος μαθητών του Γυμνασίου εδόθη το εσπέρας του παρελθόντος Σαββάτου και της Κυριακής το αρχαίον δράμα του Σοφοκλέους «ο Φιλοκτίτης» το οποίον εξελίσσεται εν Λήμνω. Γενική υπήρξεν η εντύπωσις ότι οι ερασιτέχναι μαθηταί απέδωσαν μετά μεγίστης επιτυχίας το έργον τούτο.

Το πρώτον πλεύρισμα επιβατηγού ατμοπλοίου «Η Δέσποινα». Ώρα 5 μ.μ. της χθες 1 Αυγούστου το ατμόπλοιον «Δέσποινα» υπό τον πλοίαρχον θαλασσόλυκον κ. Γ. Μ. κατέπλευσεν εις τον λιμένα μας. Πλήθη κόσμου, τα οποία παρηκολούθησαν την έλευσιν του ωραίου ατμοπλοίου, εδοκίμασαν ευχάριστον έκπληξιν όταν αντελήφθησαν ότι πρόκειται να πλεύριση. Πράγματι σε ελάχιστα λεπτά το «Δέσποινα» προσέλαβε θέσιν εφαιπομένως του νεοκατασκευασθέντος προβλήτος υπό τα χειροκροτήματα του κόσμου. Αμέσως ερρίφθησαν αι κλίμακες του ατμοπλοίου και οι επιβάται εκινήθησαν προς έξοδον. Η αποβίβασις των επιβατών εγένετο ανέτως και ταχεία. Η μεταφορά των αποσκευών συνετελέσθη συγχρόνως ενώ το βαρούλκον ετέθη επί το έργον διά την εκφόρτωσιν των εμπορευμάτων.

Το ατμόπλοιον είχε υπέρ τους 160 επιβάτας εκ των οποίων 110 εκ Πειραιώς. Πολλοί των επιβατών τους οποίους ηρωτήσαμεν εξέφρασαν την ικανοποίησιν των διά τας περιποιήσεις τας οποίας τοις επεδαφίλευσε το πλήρωμα και διά το ωραίον ταξίδιον το οποίον έκαμαν. Προ παντός εξεφράζοντο ενθουσιωδώς διά το πλεύρισμα του ατμοπλοίου διά του οποίου απηλλάχθησαν του κόπου της διά των λέμβων αποβίβάσεώς των.

Εν τω μεταξύ, συνετελέσθη η επιβίβασις όλων των επιβατών και των αποσκευών των ως και η εκφόρτωσις των εμπορευμάτων. Όλη δε η εργασία αύτη συνετελέσθη εις 40 λεπτά.

Απεχαιρέτησαμεν τον πλοίαρχον όστις έδωκεν εντολήν της αναχωρήσεως. Το ατμόπλοιον εις ολίγα δευτερόλεπτα απεμακρύνθη του λιμενοβραχίονος έλαβε την γραμμήν της πλεύσεως και εξήλθεν του λιμένος ολοταχώς. Τον απόπλουν του πλοίου χαιρέτησαν οι παρακολουθήσαντες πολίται διά χειροκροτημάτων και ευχών των.

Το θείον κήρυγμα

Την παρελθούσαν Κυριακήν ο Καθηγητής της Θεολογίας του Γυμνασίου μας εκήρυξε τον λόγον του Θεού επί του περιεχομένου του Ευαγγελίου, τονίσας ότι εάν εις τας σχέσεις ατόμων Κοινωνιών και λαών καθώς και μεταξύ των Κυβερνώντων όλων των Κρατών της Γης, επικρατήση η αγάπη, την οποίαν εκήρυξεν ο Θεάνθρωπος, τότε δεν θα υπάρξουν πείνα, εξαθλίωσις, πόλεμοι, αλλά μία ειρήνην διαρκήν και μία ευμάρεια και γενική χαρά.

Το εκκλησίασμα παρηκολούθησε μετά προσοχής το ωραίον κήρυγμα του Καθηγητού όστις σημειωτέον είνε και εξαιρετικός Ψάλτης.

Αν δεν έχομεν επάρκειαν νερού πταίομεν κατά το πλείστον ημείς οι καταναλωταί. Δεν έχομεν συναίσθησιν της πραγματικότητος και των υποχρεώσεων μας, αλλέως δεν θα αφίναμεν όταν θα επληρουντο τα δοχεία μας να τρέχη άσκοπα το νερό από τας Κοινοτικές κρήνας. Διότι τούτο κυρίως γίνεται. Κάθε μια ή και κάθε ένας που πηγαίνει στη βρύσι για νερό, ανοίγει την στρόφιγγα τοποθετεί το δοχείον του και πηγαίνει στο σπίτι του, στη δουλειά του. Όταν ο ενδιαφερόμενος θυμηθή ή τελειώσει την δουλειά του, πηγαίνει να πάρη το νερό. Εν τω μεταξύ όμως η βρύσι έτρεχε και το νερό εχάνετο. Μια μεγάλη σπατάλη γίνεται κατά τον τρόπον αυτόν. Άλλη σπατάλη είνε η διάθεσις του νερού υπό των ιδιωτών και για πότισμα ακόμη κήπων. Αλλά και διά τους πρώτους και διά τους δευτέρους υπάρχει το φάρμακον. Διά τους πρώτους μια Αστυνομική διάταξις η οποία να θεωρή παράβασιν και μόνον το γεγονός ότι απομακρύνεται από το προς πλήρωσιν δοχείον του ο ενδιαφερόμενος. Διά τους δευτέρους αρκεί η διακοπή της παροχής. Μόνον έτσι θα μπαλώσωμεν την έλλειψιν του νερού.

Γραμματική

TΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ –ένα φωτεινότερο κομμάτι μέσο απ’ τη σκούρα κορνίζα του παραθύρου– που έβλεπε η Γραμματική από το κρεβάτι της είχε αρχίσει να ξεθωριάζει. Σε λίγο επιτέλους θα ξημερώσει. Πάντα είχε λίγο ύπνο, αλλά τα τελευταία χρόνια τής φαίνονταν ατέλειωτες οι νύχτες. Κοιμόταν δυο τρεις ώρες και μετά παράδερνε στο στρώμα της. Γύριζε στον νου της παλιές και καινούριες έγνοιες, μνσικακίες, μταιωμένες προσδοκίες, ανεκπλήρωτα όνειρα και στιγμές χαράς. Τραβούσε μια κλωστή απ’ το πλεκτό της ζωής της, το ξήλωνε και πάλι το ξανάπλεκε απ’ την αρχή.

Σαν να σπκώθηκε αγέρας. Άκουσε τα κλαδιά των δέντρων στην αυλή να αναδεύονται· η σκιά απ’ τα φοινικόφυλλα τρεμόπαιξε στα τζάμια. Καλά που θα ’ταν να ’φερνε και καμιά βροχή! Στέγνωσε ο τόπος. Έριξε λίγες ψιχάλες τον Σεπτέμβρη και μετά τίποτα.

Ωρα της να σπκωθεί. Μάζεψε τα γόνατα και έγειρε το κορμί της προς την άκρη του κρεβατιού, κρατήθηκε με τις παλάμες της απ’ το ξύλινο πλαϊνό του και κατέβασε τα πόδια, μ’ ένα επιφώνημα πόνου, στο πάτωμα. Τα πέλματά της στα τυφλά έψαξαν τις παντόφλες. Τις φόρεσε και κάθισε για λίγο στο κρεβάτι να καταλαγιάσουν οι πόνοι που αισθανόταν σ’ όλες της τις αρθρώσεις. Η ανάμνηση του νεανικού κορμιού της φάνταζε τόσο μακρινή, ώστε αναρωτήθηκε τι σχέση έχει μ’ εκείνη τη νέα γυναίκα που πεταγόταν απ’ τον

ύπνο κι έτρεχε όταν κάποιος απ' τα παιδιά της έκλαιγε ή την καλούσε.

Με το χέρι στην κυρτωμένη μέση της πήγε στο εικονοστάσι, κατέβασε το καντήλι, γέμισε το ποτηράκι λάδι, διάλεξε ένα μεστωμένο φιτιλάκι, έβγαλε από μέσα τον μαύρο σπόρο, το έβρεξε με λάδι και το τοποθέτησε στην καντηλήθρα. Τσιπίριξε και σπίθισε πριν ανάψει, αλλά μετά το γλυκό του φως μέρεψε την κάμαρα. Έκανε τον σταυρό της.

«Ευχαριστώ, Θεέ μου, για την καινούρια μέρα», προσευχήθηκε. «Γλυκιά μου Παναγία, προστάτεψε τα παιδιά και τα εγγόνια μου, κι όλους τους καλούς ανθρώπους... Και για μένα, να πεθάνω στα πόδια μου, όρθια», παρακάλεσε, «και στα μυαλά μου», πρόσθεσε.

Έπινε το φασκόμυλό της όταν άκουσε νιαουρίσματα και νύχια να γρατζουνίζουν την πόρτα.

«Καλά, θα σας ταΐσω! Ακόμα δεν ξημέρωσε ο Θεός τη μέρα του. Λάβετε λίγο υπομονή!» φώναξε στα γατιά της.

Το φως είχε κερδίσει το σκοτάδι όταν βγήκε έξω. Τα δέντρα παραταγμένα στο περιβόλι, το κάστρο γαντζωμένο πάνω στον τραχύ βράχο του κι η θάλασσα στο βάθος έσμιγε με τον ουρανό. Η Ασπασία με τα παιδιά της, τον Σάκη, τη Σούλα και τη Σάσα, στέκονταν μπροστά στην πόρτα και περίμεναν το πρωινό τους.

«Μπα! Ποιος άνοιξε την πόρτα;» μονολόγησε.

Η βαριά σιδερένια εξώπορτα ήταν ορθάνοικτη. Κι όμως θυμόταν καλά ότι την είχε κλείσει το προηγούμενο βράδυ. Γύρισε απ' τον εσπερινό και μετά δεν ξαναβγήκε. Ούτε την επισκέφτηκε κάποιος αργότερα. Μήπως δεν είχε βάλει το μάνταλο; Δεν έπινε κι έπρεπε να το σπρώξεις για να κουμπώσει με την υποδοχή του. Πήγε και την έκλεισε. Ασφάλισε και το μάνταλο.

Ακούστηκε ήχος από βήματα σε πεσμένα φύλλα. Γύρισε και είδε τον κλέφτη που έτρωγε τα σπανάκια και τα λάπατα και τσαλαπατούσε τα γεράνια της – μακρύς, νευρώδης λαιμός, μελί τρίχωμα διάσπαρτο από λευκές κηλίδες, μικρό κεφάλι με μυτερά, κανελιά αφτιά και άσπρο περίγραμμα. Έμειναν για λίγα δευτερόλεπτα στην ίδια θέση· αυτή μπροστά στην εξώθυρα να το θαυμάζει και το ελάφι ακίνητο σε αγωνιώδη εγρήγορση. Ξαφνικά έτρεξε με ορμή προς το μέρος της· δεν πρόλαβε να παραμερίσει και έπεσε κάτω παρασυρμένη απ’ την ορμή της κίνησής του. Το ελάφι βρίσκοντας την εξώπορτα κλειστή πήγε πάλι πίσω. Θα με τσαλαπατήσει μες στον φόβο του, σκέφτηκε τρομαγμένη κι η ίδια, αλλά δεν μπορούσε να σηκωθεί. Ένας καυτός πόνος της έσφιγγε τον αστράγαλο. Εκείνο στο μεταξύ έστρεψε το κεφάλι κοιτάζοντας δεξιά κι αριστερά.

Η αυλή ήταν κλεισμένη από παντού με ψηλό μαντρότοιχο, που πάνω του ήταν μπηγμένα κάγκελα με αιχμηρές άκρες, καλυμμένα με αγιόκλημα και περικοκλάδες. Όλο μαζί ήταν πάνω από δύομισι μέτρα ύψος. Δίπλα στην πόρτα και κολλητά στον μαντρότοιχο βρισκόταν ο μεγάλος φοίνικας με τον κοντρό κορμό σκεπασμένο με αναρριχητικά φυτά και πιο πέρα μια μικρή τζανεριά και μια αμυγδαλιά.

Το ελάφι πήγε προς τον μαντρότοιχο, ανάμεσα στον φοίνικα και την τζανεριά. Έκανε ένα μεγάλο άλμα αλλά προγειώθηκε πάνω στην τζανεριά σπάζοντας με πάταγο τα κλωνιά της. Εντελώς πανικοβλημένο τώρα πήδηξε προς τον μαντρότοιχο κι οι οπλές του σύρθηκαν με έναν μεταλλικό ήχο στην πέτρα. Γύρισε ξανά στην άκρη του περιβολιού, πήρε φόρα, έτρεξε, τεντώθηκε κι εκτινάχτηκε στον αέρα. Το σώμα του διέγραψε μια τροχιά, ο λαιμός και το κεφάλι σε ευθεία με τον κορμό, τα μπροστινά του πόδια σαν ανοιχτή παρένθεση, τα

πίσω πιο κλειστή, σαν ιπτάμενο τόξο. Η άσπρη του κοιλιά άστραψε μπροστά στα μάτια της έτσι όπως το έβλεπε απ' το έδαφος όπου ήταν πεσμένη, πέρασε πάνω απ' την τζανεριά και καρφώθηκε με δύναμη πάνω στα κάγκελα.

Στηριζόμενη στον κορμό του φοίνικα ανασπώθηκε βoγκώντας και πήγε κουτσαίνοντας προς το ελάφι. Δύο κόκκινες κηλίδες απλώνονταν με ταχύτητα πάνω στη λευκή κοιλιά κι αίμα στάλαξε στα πλατιά φύλλα της περικοκλάδας. Το σώμα του σπαρταρούσε. Ο μακρύς λαιμός έγερνε μπροστά, προς στο εξωτερικό μέρος του τοίχου, το όμορφο κεφάλι κρεμόταν αφύσικα και ματωμένος αφρός έτρεχε απ' το στόμα του.

Ξανακάθισε κάτω κλαίγοντας, ενώ τα γατιά της την περικύκλωσαν νιαουρίζοντας.

Εν τω γραφείω της Επιθεωρήσεως κατηρτίσθη βιβλιοθήκη περιέχουσα επί του παρόντος τα κάτωθι παιδαγωγικά και φιλολογικά έργα.

- 1) Συμβουλαί και οδηγίαι πρακτικάί.
- 2) Η αγωγή της βουλήσεως.
- 3) Πώς περνούν οι πρόσκοποι.
- 4) Τα χελιδόνια (ποιήματα για παιδιά).
- 5) Αι παραδόσεις, Ν. Πολίτου. Τόμοι 2.
- 6) Η γλώσσα μας.
- 7) Η ορθογραφία.
- 8) Εκλογαί από τα τραγούδια του Ελλ. Λαού.
- 9) Γλώσσα και ζωή.
- 10) Σύντομος Ιστορία της Ελλ. Γλώσσης.
- 11) Νησιώτικες ιστορίες Εφταλιώτη.
- 12) Έργα (ποιήματα πεζά) Κρυστάλλη.
- 13) Δελτίο εκπαιδευτικού ομίλου.
- 14) Διηγήματα Γρ. Ξενόπουλου.

Σκοπός της ανωτέρω βιβλιοθήκης είνε η παροχή βιβλίων προς τους διδασκάλους επί επιστροφή προς μελέτην.

Κατά ταύτα έκαστος των διδασκάλων της περιφερείας δύναται να ζητήση δι' αναφοράς του οιονδήποτε βιβλίων της δανειστικής βιβλιοθήκης υποχρεούμενος να επιστρέψη αυτό εν καλή καταστάσει εντός δύο το βραδύτερον μηνών από της παραλαβής.

♦ ♦ ♦

Φέρεται εις γνώσιν των ευσεβών και Ορθοδόξων χριστιανών ότι κατά την 15ην Ιουλίου επέτειον της μνήμης των Αγίων Κηρύκου και Ιουλίτης εορτάζει με όλην την εκκλησιαστικήν μεγαλοπρέπειαν ο εν τη μαγευτική τοποθεσία παρά τον λιμένα Πλατέως ομώνυμος ναός των Αγίων πλησίον της Καλύβας. Καθίσταται γνωστόν επίσης ότι διά τους προσκυνητάς θα διατεθώσι δωρεάν και λέμβοι.

♦ ♦ ♦

Σχολή Χορού

Υπό την διεύθυνσιν του καλλιτέχνου Ρώσσου κ. Π. Μ.

Κυριακήν 6ην τρέχοντος και ώραν 10 μ.μ. τελούνται τα εγκαίνια με ελευθέραν είσοδον.

Ο κ. Π. Μ. αναλαμβάνει την εκμάθησιν όλων των νέων χορών

εντός μηνός με 200 δρχ. διά τους κυρίους και 150 δρχ. διά τας δεσποινίδας.

Ώρα μαθημάτων 5 μ.μ. μέχρι 7 διά τας δεσποινίδας, 7.30 μ.μ. μέχρι 9.30 διά τους κυρίους.

❖ ❖ ❖

Εις το χαλβαδοποιείον έναντι Τζαμίου παραλίας κατασκευάζεται και πωλείται χονδρικός και λιανικός χαλβάς γνήσιος Σμύρνης, χαλβαδόπητες, σησαμέλαια εις τιμάς ασυναγωνίστους. Μια δοκιμή αρκεί. *ΤΡΕΞΑΤΕ*